

ŠIKOLA & PARTNEŘI

advokátní kancelář

Krajský soud v Plzni

Veleslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Navrhovatel: Přípravný výbor pro účely místního referenda ve složení:

Martin Marek, nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], Plzeň (zmocněnec přípravného výboru)

Martin Hyťha, nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], Plzeň

Štěpánka Balcarová, nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], Plzeň

Miroslav Klas, nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], Plzeň

Filip Kastl, nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], Plzeň

Vladimíra Nová, nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], Plzeň

Petr Vaněk, nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], Plzeň

Zastoupený:

Mgr. Luděk Šikolou, advokátem Advokátní kanceláře Šikola a partneři, s. r. o., se sídlem Dvořákova 13, 602 00 Brno, zapsaným v seznamu advokátů ČAK pod ev. č. 10497, ID DS: 7m74799

X

Mgr. Luděk Šikola
advokát

Odpůrce: Statutární město Plzeň
nám. Republiky 1, 306 32 Plzeň

Návrh na vyhlášení místního referenda

Přílohy:

- plná moc udělená právnímu zástupci přípravného výboru
- navržené listinné důkazy dle textu

Osvobozeno od soudního poplatku.

Advokátní kancelář Šikola a partneři, s.r.o.

Dvořákova 13, 602 00 Brno

T: +420 545 213 975 | F: +420 542 213 373

E: brno@aksikola.cz | W: [www.aksikola.cz](#)

Společnost zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně, oddíl C, vložka 63531
IČO: 28359640 | DIČ: CZ28359640 | bankovní spojení: FIO banka, a.s., č.ú. 2100053299/2010

I. Preambule

Zastupitelstvo statutárního města Plzeň na svém 24. zasedání dne 17. 9. 2012 nevyhlásilo místní referendum navrhované navrhovatelem (přípravným výborem), aniž by pro takový postup zastupitelstva byly splněny zákonné podmínky, neboť o obou navržených otázkách lze podle názoru navrhovatele místní referendum konat. Pro navrhovatele, jehož návrh na uspořádání místního referenda podpořilo svými podpisy bezmála 20 tisíc občanů Plzně a na jehož vyhlášení měl při splnění zákonných podmínek právní nárok, je takový **svévolný nedemokratický** postup zastupitelstva neakceptovatelný a proto se tímto návrhem v souladu se zákonem domáhá, aby navrhované místní referendum vyhlásil zdejší soud.

II. Skutkový a právní stav

Navrhovatel, tedy přípravný výbor ve smyslu § 9 zákona č. 22/2004 Sb. o místním referendu (ve složení viz záhlaví návrhu), dne **6. 8. 2012** podal u Magistrátu města Plzně návrh na vyhlášení místního referenda na území statutárního města Plzeň o těchto dvou otázkách:

1. Souhlasíte s tím, aby město Plzeň bezodkladně podniklo veškeré kroky v samostatné působnosti, aby nemohlo dojít k výstavbě obchodního zařízení na místě Domu kultury Inwest? ANO/NE

2. Souhlasíte s tím, aby Zastupitelstvo města Plzně bezodkladně schválilo změnu územního plánu pro území ohraničené ulicemi Americká, Denisovo nábřeží, Pražská a Sirková na plochu urbanistické zeleně? ANO/NE

Navrhovatel k tomuto návrhu připojil archy s podpisy **14.768** občanů a občanek Plzně.

Magistrát města Plzně (dále rovněž „MMP“) dne **21. 8. 2012** telefonicky prostřednictvím vedoucího odboru správních činností Romana Matouška informoval Marina Marka (zmocněnce přípravného výboru) o tom, že návrh přípravného výboru má údajně vady a že jednou z nich je i nedostatečný počet podpisů. Kolik podpisů přesně schází a jaké jsou další vady, pan Matoušek nespécifikoval.

Dne **22. 8. 2012** Magistrát města Plzně uspořádal tiskovou konferenci, na které prostřednictvím tajemnice MMP a pana Romana Matouška prezentoval, že jednou z vad je údajný nedostatečný počet podpisů pod návrhem přípravného výboru. Před začátkem tiskové konference se pokusila zabránit v účasti zmocněnci přípravného výboru panu Martinu Markovi a členovi přípravného výboru Petru Vaňkovi v účasti na tiskové konferenci tisková mluvčí MMP Zdeňka Kubalová. Přestože zákonná patnáctidenní lhůta uplynula dne 21. 8. 2012, MMP nedoručil ani neodeslal údajný vadný návrh zmocněnci přípravného výboru. MMP tak učinil teprve dne **24. 8. 2012**, tři dny po uplynutí zákonné lhůty, osobním předáním výzvy k odstranění nedostatků v návrhu přípravného výboru zmocněnci a zároveň dle § 12 odst. 2 zákona o místním referendu (dále jen „ZMR“) stanovil lhůtu na odstranění nedostatků návrhu do **12. 10. 2012**.

Přípravný výbor dne **29. 8. 2012** prostřednictvím svého zmocněnce doručil MMP doplnění návrhu s odstraněním vytýkaných vad, ke kterému připojil archy s podpisy **4.894** občanů a občanek Plzně.

Dne **31. 8. 2012**, na žádost MMP, vydalo Ministerstvo vnitra ČR doporučující stanovisko, č. j. MV- 93069-2/VES-2012, k přípustnosti otázek navržených v místním referendu. Ministerstvo vnitra ČR druhou otázku označilo za nepřípustnou ve smyslu ust. § 7 odst. d) ZMR a z důvodu vzájemné souvislosti dovodilo rovněž nepřípustnost první otázky.

Dne **6. 9. 2012** v 8:30 zavolal primátor města Plzně členovi přípravného výboru Petru Vaňkovi a sdělil mu, že návrh přípravného výboru má údajně stále vady a že ve večerních hodinách dne 5. 8. 2012 byla údajně tato informace odeslána zmocněnci přípravného výboru. Toto vyrozumění převzal zmocněnec přípravného výboru dne **6. 9. 2012** v 17:30 ze své poštovní schránky.

Dne **11. 9. 2012** znovu předal přípravný výbor prostřednictvím svého zmocněnce doplněný návrh s odstraněním jediné vytýkané vady „*vyčíslení nákladů spojených s realizací rozhodnutí v místním referendu a návrh způsobu jejich úhrady*“, a to i přesto, že přípravný výbor nesouhlasil s opakovanou výtkou týkající se vady, která byla správně uvedena již při prvním podání návrhu dne 6. 8. 2012.

Dne **12. 9. 2012** vydává MMP „Vyrozumění o bezvadnosti návrhu na vyhlášení místního referenda“, čj. MMP/203923/12.

Dne **13. 9. 2012** vydává Rada města Plzně usnesení č. 1246, jímž mimo jiné zastupitelstvu města Plzně v souladu s § 12 odst. 4 ZMR, předložila k projednání návrh na konání místního referenda podle návrhu přípravného výboru (formálně bezvadného). Rada rovněž uložila Magistrátu města Plzně zajistit předložení materiálu ve všech možných variantách rozhodnutí o návrhu a zpracovat důvodovou zprávu, obsahující posouzení zákonné přípustnosti obou otázek obsažených v návrhu přípravného výboru.

Dne **13. 9. 2012** se zmocněnec přípravného výboru dozvěděl od novinářů, že návrh přípravného výboru považuje MMP za bezvadný a bude předložen k projednání na mimořádném zasedání Zastupitelstva města Plzně dne 17. 9. 2012.

Dne **14. 9. 2012** je datován „*Posudek – rozbor – místní referendum v Plzni*“, který na žádost MMP zpracoval JUDr. Jaroslav Svejkovský, advokát. Podle závěrů tohoto posudku je první otázka přípustná a referendum o ní by mělo být zastupitelstvem vyhlášeno; druhá otázka byla vyhodnocena jako nepřípustná ve smyslu ust. § 7 odst. e) ZMR a proto referendum o této otázce podle posudku nelze konat.

Dne **14. 9. 2012**, v odpoledních hodinách, obdržel zmocněnec přípravného výboru od Advokátní kanceláře Šikola a partneři, s.r.o., vyžádanou právní analýzu stanoviska Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. 8. 2012, č. j. MV- 93069-2/VES-2012 k otázkám pro místní referendum – Město Plzeň, ve které je vedena polemika se stanoviskem Ministerstva vnitra ČR a obě otázky navržené pro místní referendum jsou vyhodnoceny jako přípustné.

Dne **17. 9. 2012** se uskutečnilo **mimořádné 24. zasedání zastupitelstva města Plzně** (dále též „zastupitelstvo“), jehož stěžejním předmětem jednání mělo být usnesení o vyhlášení či

nevyhlášení místního referenda na základě návrhu přípravného výboru. Zasedání bylo z procesního hlediska připraveno poněkud nepřehledně.

Program zasedání byl plánován takto¹:

- 1) Schválení programu jednání, volba návrhové komise, jmenování ověřovatelů zápisu
 - 1a) Vyhlášení míst. referenda ve smyslu zák.č. 22/2004 Sb. ve věci výstavby na místě býv. DK Inwest na základě návrhu přípravného výboru, předkladatel p. primátor
 - 1b) Stanovení odměny členům komisí ustavených pro konání místního referenda, předkladatel p. primátor
- 2) Vyhlášení místního referenda ve smyslu zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, v platném znění, předkladatel neuveden
- 3) Stanovení odměny členům komisí ustavených pro konání místního referenda, předkladatel neuveden
- 4) Různé, předkladatel neuveden

K návrhu p. primátora (bod 1a) byly přiloženy následující podkladové materiály²:

- 1) Návrh usnesení
- 2) Důvodová zpráva
- 3) Příloha č.1 (návrh přípravného výboru na konání místního referenda)
- 4) Příloha č.2 (stanovisko MV ČR)
- 5) Příloha č.3 (právní rozbor JUDr. Svejkovského)
- 6) Příloha č.4 (mapa majetkových vztahů)
- 7) Příloha č.5 (seznam možných kroků zastupitelstva)

Dne 17. 9. 2012, v ranních hodinách, byla zastupitelům ze strany navrhovatele dodána rovněž právní analýza stanoviska MV ČR od Advokátní kanceláře Šikola a partneři, s.r.o.

Při samotném zasedání p. primátor však uvedl, že ke druhému bodu programu nejsou potřebné podklady, takže druhý bod nebude předmětem jednání zastupitelstva.

Zastupitelstvu byl předložen **návrh usnesení**, který obsahoval všechny čtyři možné varianty budoucího usnesení:

- Varianta A) - vyhlášení místního referenda o obou navržených otázkách
- Varianta B) - nevyhlášení místního referenda o žádné z navržených otázek
- Varianta C) - vyhlášení o první a nevyhlášení místního referenda o druhé navržené otázce
- Varianta D) - vyhlášení o druhé a nevyhlášení místního referenda o první navržené otázce

Na samotném zasedání se však hlasovalo pouze o variantách A) a C), přičemž žádná z těchto variant usnesení nebyla zastupitelstvem schválena. O variantách B) a D) se vůbec nehlasovalo (viz protokol o hlasování a videozáznam ze zasedání).

Zastupitelstvo tedy na svém 24. Zasedání dne 17. 9. 2012 nerozhodlo o vyhlášení místního referenda podle § 13 odst. 1 písm. a) ZMR a ani nerozhodlo o tom, že místní referendum nevyhlásí podle § 13 odst. 1 písm. b) ZMR.

Navrhovatel proto v zákonné lhůtě 20 dnů od jednání zastupitelstva podává u zdejšího soudu tento návrh podle § 57 ZMR a podle ust. § 91a odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) na vyhlášení místního referenda.

¹ Dostupné rovněž na <https://usneseni.plzen.eu/index.php?page=podklady&id=1156>

² Dostupné rovněž na https://usneseni.plzen.eu/index.php?page=podklady_dlgdetail&id=46072

Navržené důkazy:

- Návrh přípravného výboru na konání místního referenda ze dne 6. 8. 2012
- Výzva MMP k odstranění nedostatků návrhu na konání místního referenda ze dne 24. 8. 2012, čj. MMP/177404/12
- Doplnění návrhu na konání místního referenda ze dne 29. 8. 2012
- Vyrozumění o stálé vadnosti návrhu na vyhlášení místního referenda ze dne 5. 9. 2012, čj. MMP/193241/12
- Doplnění návrhu na konání místního referenda ze dne 11. 9. 2012
- Vyrozumění o bezvadnosti návrhu na vyhlášení místního referenda ze dne 12. 9. 2012, čj. MMP/203923/12
- Doporučující stanovisko Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. 8. 2012 č. j. MV- 93069-2/VES-2012
- „*Posudek – rozbor – místní referendum v Plzni*“, ze dne 14. 9. 2012, který na žádost MMP zpracoval JUDr. Jaroslav Svejkovský, advokát
- Právní analýza stanoviska Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. 8. 2012, č. j. MV- 93069-2/VES-2012 k otázkám pro místní referendum – Město Plzeň, od Advokátní kanceláře Šikola a partneři, s.r.o.
- Usnesení Rady města Plzně ze dne 13. 9. 2012, č. 1246, jímž rada mimo jiné zastupitelstvu města Plzně předložila k projednání návrh na konání místního referenda podle návrhu přípravného výboru
- Návrh usnesení zastupitelstva města Plzeň pro zasedání dne 17. 9. 2012
- Důvodová zpráva k návrhu usnesení zastupitelstva města Plzeň pro zasedání dne 17. 9. 2012
- Protokol o hlasování 24. zasedání zastupitelstva města Plzeň dne 17. 9. 2012, dostupný na https://usneseni.plzen.eu/index.php?page=podklady_dlgdetail&id=46072
- Videozáznam 24. zasedání zastupitelstva města Plzeň dne 17. 9. 2012 dostupný na http://www.plzenvkostce.cz/index.php?kat=50_zastupitelstvo&bck=50_archiv

III.

K procesnímu postupu Magistrátu města Plzně

Navrhovatel tímto návrhem napadá postup zastupitelstva města Plzně, nicméně postup Magistrátu města Plzně, popsany výše, považuje rovněž za nestandardní a nezákonný a navrhovatel jej zde uvádí především pro dokreslení celkového postoje města Plzeň k předmětnému místnímu referendu.

V první řadě jde o nedodržení 15 denní lhůty na posouzení návrhu přípravného výboru, v druhé řadě o uspořádání tiskové konference dne 22. 8. 2012 a prezentaci informací o nedostacích v návrhu přípravného výboru novinářům, a to ještě několik dní před předáním vyrozumění zmocněnci přípravného výboru, tak také pokus tiskové mluvčí Magistrátu vykázat zmocněnce a člena přípravného výboru z této veřejné tiskové konference, tak také skutečnost, že o stálé vadnosti návrhu přípravného výboru dne 6. 9. 2012 informoval přípravný výbor jako první nikoli tajemník Magistrátu, či vedoucí odboru správních činností, ale politický představitel - primátor města, a to ještě dříve, než byla tato informace doručena zmocněnci přípravného výboru. Zjevně tedy byla tato informace pracovníky Magistrátu doručena prvně politickému představiteli města, a to dle jeho slov již dne 5. 9. 2012. Nakonec postup Magistrátu města Plzně ze dne 13. 9. 2012, kdy se o bezvadnosti návrhu přípravného výboru dozvídá zmocněnec přípravného výboru prvně od novinářů.

IV. K přípustnosti návrhu

Návrh na vyhlášení referenda zastupitelstvu formálně předložil primátor a nikoli rada města Plzně (jak vyžaduje § 12 odst. 4 ZMR). Přes tento formální nedostatek lze podle názoru navrhovatele považovat jednání o bodu 1a) na 24. zasedání zastupitelstva ze dne 17. 9. 2012 za jednání o návrhu přípravného výboru ve smyslu ust. § 13 ZMR, neboť z obsahu podkladových materiálů je zřejmé, že zastupitelstvo materiálně o návrhu přípravného výboru jednalo; navíc v té době již existovalo usnesení Rady města Plzně ze dne 13. 9. 2012, č. 1246, jímž rada mimo jiné zastupitelstvu města Plzně předložila k projednání návrh na konání místního referenda podle návrhu přípravného výboru.

Ustanovení § 13 ZMR upravuje vyhlášení místního referenda na návrh přípravného výboru. Ustanovení jeho 1. odstavce stanoví, že „*Zastupitelstvo obce nebo zastupitelstvo statutárního města na svém nejbližším zasedání usnesením rozhodne*

a) o vyhlášení místního referenda, jestliže lze o navržené otázce místní referendum konat, a zároveň stanoví den jeho konání (§ 15),

b) o tom, že místní referendum nevyhlásí, jestliže o navržené otázce nelze místní referendum konat.“

Ustanovení § 57 ZMR zakotvuje podmínky soudní ochrany návrhu přípravného výboru. Podle jeho ustanovení odst. 1 písm. b) má přípravný výbor právo domáhat se ochrany u soudu podle § 91a s. ř. s., jestliže „*zastupitelstvo obce nebo zastupitelstvo statutárního města nerozhodlo o návrhu přípravného výboru podle § 13 odst. 1 písm. a) nebo rozhodlo o tom, že místní referendum nevyhlásí podle § 13 odst. 1 písm. b).*“

Podle ust. § 91a odst. 1 písm. b) s. ř. s. návrhem se u soudu lze za podmínek stanovených ZMR domáhat vyhlášení místního referenda.

Podle § 57 odst. 3 ZMR rozhodnutí soudu o návrhu podle § 57 odstavce 1 písm. b) ZMR nahrazuje rozhodnutí zastupitelstva statutárního města.

Jak již bylo výše uvedeno, zastupitelstvu města Plzeň byl na jeho 24. zasedání dne 17. 9. 2012 předložen **návrh usnesení**, který obsahoval čtyři možné varianty budoucího usnesení:

Varianta A) - vyhlášení místního referenda o obou navržených otázkách

Varianta B) - nevyhlášení místního referenda o žádné z navržených otázek

Varianta C) - vyhlášení o první a nevyhlášení místního referenda o druhé navržené otázce

Varianta D) - vyhlášení o druhé a nevyhlášení místního referenda o první navržené otázce

Na samotném zasedání se však hlasovalo pouze o variantách A) a C), tedy o vyhlášení referenda o obou otázkách nebo pouze o první otázce, přičemž žádná z těchto variant usnesení nebyla zastupitelstvem schválena. O variantách B) a D), tedy o nevyhlášení referenda o žádné z otázek nebo jen o druhé otázce, zastupitelstvo vůbec nehlasovalo (viz protokol o hlasování a videozáznam ze zasedání).

Zastupitelstvo tedy nerozhodlo o tom, že místní referendum nevyhlásí podle § 13 odst. 1 písm. b) ZMR, avšak nerozhodlo ani o vyhlášení místního referenda podle § 13 odst. 1 písm. a) ZMR, čímž byla naplněna litera, smysl a účel ust. § 57 odst. 1) písm. b), které zakládá přípravnému výboru právo domáhat podle § 91a odst. 1 písm. b) s. ř. s. vyhlášení místního referenda soudem.

Navržené důkazy:

- Usnesení Rady města Plzně ze dne 13. 9. 2012, č. 1246, jímž rada mimo jiné zastupitelstvu města Plzně předložila k projednání návrh na konání místního referenda podle návrhu přípravného výboru
- Návrh usnesení zastupitelstva města Plzeň pro zasedání dne 17. 9. 2012
- Důvodová zpráva k návrhu usnesení zastupitelstva města Plzeň pro zasedání dne 17. 9. 2012
- Protokol o hlasování 24. zasedání zastupitelstva města Plzeň dne 17. 9. 2012, dostupný na https://usneseni.plzen.eu/index.php?page=podklady_dlgdetail&id=46072
- Videozáznam 24. zasedání zastupitelstva města Plzeň dne 17. 9. 2012 dostupný na http://www.plzenvkostce.cz/index.php?kat=50_zastupitelstvo&bck=50_archiv

V.

Ke splnění podmínek pro konání místního referenda stanovených v § 8 až § 12 ZMR

Z jednání odpůrce lze vysledovat, že po doplnění návrhu ze dne 11. 9. 2012 považoval návrh formálně za bezvadný a jako s takovým s ním následně zacházel. Svědčí o tom obsah vyrozumění MMP o bezvadnosti návrhu na vyhlášení místního referenda ze dne 12. 9. 2012, čj. MMP/203923/12, rovněž obsah usnesení Rady města Plzně ze dne 13. 9. 2012, č. 1246, Důvodová zpráva k návrhu usnesení zastupitelstva města Plzeň pro zasedání dne 17. 9. 2012 a v neposlední řadě průběh samotného jednání zastupitelstva dne 17. 9. 2012, na kterém nikdo bezvadnost návrhu přípravného výboru (resp. splnění podmínek pro konání místního referenda stanovených v § 8 až § 12 ZMR) nikdo nezpochybňoval.

Navržené důkazy:

- Vyrozumění o bezvadnosti návrhu na vyhlášení místního referenda ze dne 12. 9. 2012, čj. MMP/203923/12
- Usnesení Rady města Plzně ze dne 13. 9. 2012, č. 1246, jímž rada mimo jiné zastupitelstvu města Plzně předložila k projednání návrh na konání místního referenda podle návrhu přípravného výboru
- Návrh usnesení zastupitelstva města Plzeň pro zasedání dne 17. 9. 2012
- Důvodová zpráva k návrhu usnesení zastupitelstva města Plzeň pro zasedání dne 17. 9. 2012
- Protokol o hlasování 24. zasedání zastupitelstva města Plzeň dne 17. 9. 2012, dostupný na https://usneseni.plzen.eu/index.php?page=podklady_dlgdetail&id=46072
- Videozáznam 24. zasedání zastupitelstva města Plzeň dne 17. 9. 2012 dostupný na http://www.plzenvkostce.cz/index.php?kat=50_zastupitelstvo&bck=50_archiv

VI.

K postupu zastupitelstva

Jak už bylo výše uvedeno, ustanovení § 13 ZMR upravuje vyhlášení místního referenda na návrh přípravného výboru. Ustanovení jeho 1. odstavce stanoví, že *„Zastupitelstvo obce nebo zastupitelstvo statutárního města na svém nejbližším zasedání usnesením rozhodne a) o vyhlášení místního referenda, jestliže lze o navržené otázce místní referendum konat, a zároveň stanoví den jeho konání (§ 15), b) o tom, že místní referendum nevyhlásí, jestliže o navržené otázce nelze místní referendum konat.“*

Zákon tedy stanoví způsob, jakým se má zastupitelstvo návrhem na vyhlášení místního referenda zabývat. Zákon jasně říká, že zastupitelstvo má posoudit toliko skutečnost, zda lze či nelze o navržené otázce (resp. otázkách) místní referendum konat a podle toho rozhodnout o jeho vyhlášení či nevyhlášení.

Podle názoru navrhovatele tedy není v kompetenci zastupitelstva posuzovat navržené otázky jinak, než z pohledu kogentních ustanovení ZMR, tedy zejména podle ust. § 6, § 7 a § 8 odst. 3. K tomu srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 7. 2006, čj. 30 Ca 59/2006 – 48 a č. 661/2005 Sb. NSS: „*II. Ustanovení § 13 odst. 1 písm. b) zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu, je třeba vyložit tak, že nezahrnuje toliko případy nepřipustnosti konání místního referenda vyjmenované v § 7 téhož zákona, ale také kogentní pravidla obsažená v jiných ustanoveních tohoto zákona.*“.

Zastupitelstvu tedy nepřísluší rozhodovat podle, zda je místní referendum pro obec výhodné či nikoli, neboť by to odporovalo smyslu místního referenda jako demokratické pojistky (k tomu zejm. náleží Ústavního soudu, ze dne 9. 2. 2012, čj. III. ÚS 263/09). Ekonomické dopady místního referenda mají podle názoru navrhovatele své místo v informační kampani k referendu a nikoli v rozhodování zastupitelstva podle ust. § 13 odst. 1 ZMR o vyhlášení místního referenda na návrh přípravného výboru. Místní referendum, jako nástroj přímé demokracie a demokratická pojistka, má do značné míry kontradiktorní povahu ve vztahu k vůli zastupitelstva a bylo by tedy proti smyslu místního referenda, aby si zastupitelstvo osobovalo právo nevyhlašovat referendum z jiného důvodu, než který mu dává ZMR.

Ze záznamu zasedání zastupitelstva města Plzně ze dne 17. 9. 2012 je zjevné, že řada zastupitelů se rozhodovala na základě možných ekonomických dopadů referenda a nikoli v mezích ust. § 13 odst. 1 ZMR, přičemž někteří svůj postoj dokonce veřejně deklarovali. Z podkladových materiálů a z řady řečnických vystoupení na zasedání přitom zastupitelé věděli, jaká zákonná kritéria jim umožňují místní referendum nevyhlásit.

Navrhovatelé se proto důvodně domnívají, že zastupitelé na zasedání dne 17. 9. 2012 odmítli na sebe převzít politickou odpovědnost za vyhlášení místního referenda a přestože věděli, že přípravný výbor (potažmo občané města Plzeň) vznášejí svůj nárok na vyhlášení místního referenda oprávněně, rozhodli se zachovat pasivně a vyhlášení místního referenda ponechat na rozhodnutí soudu.

Navržené důkazy:

- Důvodová zpráva k návrhu usnesení zastupitelstva města Plzeň pro zasedání dne 17. 9. 2012
- „*Posudek – rozbor – místní referendum v Plzni*“, ze dne 14. 9. 2012, který na žádost MMP zpracoval JUDr. Jaroslav Svejkovský, advokát
- Právní analýza stanoviska Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. 8. 2012, č. j. MV- 93069-2/VES-2012 k otázkám pro místní referendum – Město Plzeň, od Advokátní kanceláře Šikola a partneri, s.r.o.
- Protokol o hlasování 24. zasedání zastupitelstva města Plzeň dne 17. 9. 2012, dostupný na https://usneseni.plzen.eu/index.php?page=podklady_dlgdetail&id=46072
- Videozáznam 24. zasedání zastupitelstva města Plzeň dne 17. 9. 2012 dostupný na http://www.plzenvkostce.cz/index.php?kat=50_zastupitelstvo&bck=50_archiv

VII. K přípustnosti otázek navržených pro místní referendum

1. Souhlasíte s tím, aby město Plzeň bezodkladně podniklo veškeré kroky v samostatné působnosti, aby nemohlo dojít k výstavbě obchodního zařízení na místě Domu kultury Inwest? ANO/NE

O tom, že o této první otázce lze místní referendum samostatně konat, nevyslovil pochybnost žádný z podkladových materiálů.

Jde o otázku čistě konzultativní, která neodporuje platnému územnímu plánu, neboť brojí proti „výstavbě obchodního zařízení na místě Domu kultury Inwest“, přičemž výstavba „obchodního zařízení“ je pouze jedním z celé škály možných funkčních využití příslušné plochy podle platného územního plánu. Příslušná plocha, na které se nachází Dům kultury Inwest má podle platného územního plánu stanoveno funkční využití „smíšené území centrální“ a platné regulativy pro ni stanoví jako dominantní využití „bytové domy, stavby pro administrativu a veřejnou správu, obchodní domy, stavby pro ubytování, stavby a zařízení pro kulturní účely, stavby a zařízení pro zdravotnictví, stavby a zařízení pro školství, církevní stavby a zařízení, polyfunkční centra“.

Nepřípustnost této otázky dovedlo z akcesority obou referendových otázek doporučující stanovisko Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. 8. 2012 č. j. MV- 93069-2/VES-2012, na str. 5, což mylný je přístup, který nemá oporu ani ve skutkovém stavu ani v judikatuře a odborné literatuře.

První otázka se týká pouze prostoru po Dům kultury Inwest a druhá zahrnuje přibližně dvojnásobně větší prostor, vymezený ulicemi Americká, Denisovo Nábřeží, Pražská a Sirkova. Podle odborné literatury Rigel, F.: *Zákon o místním referendu s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2011 (akceptované Ústavním soudem v několika nálezech, např. nález ze dne 9. 2. 2012, čj. III. ÚS 263/09), může být v místním referendu paralelně položeno více otázek, které mohou být ve vztahu obecného a zvláštního (str. 93). Pokud jde o dotčenou plochu, jsou obě otázky skutečně ve vztahu obecného a zvláštního, ale pokud jde o závazek zastupitelstva, který má z místního referenda vzejít, jsou obě otázky odlišné. Závěry o nepřípustnosti jedné otázky nelze v žádném případě automaticky vztahovat na obě otázky.

Nadto, i kdyby otázky spolu souvisely tak úzce, jak dovozuje Ministerstvo vnitra ve svém stanovisku, pak i tehdy by bylo nutné zkoumat přípustnost každé zvlášť a nikoli jako „*de facto jednu otázku*“ (srov. stanovisko Ministerstva str. 5). Podle závěrů odborné literatury, jestliže zastupitelstvo podle ust. § 13 odst. 1 ZMR hlasuje o více otázkách, z nichž ne všechny jsou přípustné, pak tato okolnost sama o sobě nevylučuje konat místní referendum o otázkách, které netrpí vadami. V takovém případě by zastupitelstvo nebylo oprávněno vyhlásit referendum jako celek, ale muselo by vyhlásit hlasování pouze o otázkách, které vyhovují požadavkům zákona (viz. Rigel, F.: *Zákon o místním referendu s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2011, str. 119).

Navrhovatel rovněž plně odkazuje na - „*Posudek – rozbor – místní referendum v Plzni*“, ze dne 14. 9. 2012, který na žádost MMP zpracoval JUDr. Jaroslav Svejkovský, advokát, na jehož str. 6 je rovněž poměrně přesně dovozeno, proč lze o této otázce místní referendum konat, přičemž za klíčový argument považuje následující:

„Při tomto postupu, pokud na otázku místní referendum odpoví kladně příslušnou většinou, bude odpovědností města Plzně, aby své kroky realizovalo v souladu s příslušnými zákony. A jen při naplňování této otázky budou mít místo úvahy o případných náhradách škody apod., vždy však s připomenutím, že odpovědnost za škodu je zakládána pouze protiprávním úkonem a jeho příčinnou souvislostí se vzniklou škodou. Úvahy o ochraně investic, o ev. náhradách škody při nedostavení se očekávaného zisku však žádné místo v posuzování způsobilosti otázek být předmětem místního referenda nemají. V tomto smyslu je nutno též připomenout, že ani úvaha na ochranu soukromého vlastnictví apod. nemá místo v procesu posuzování přípustnosti otázky pro vyhlášení místního referenda. Přípustnost otázky se zkoumá pouze a jedině v mezích citovaných ustanovení zákona o místním referendu.“

Z výše uvedeného plyne, že nebylo v kompetenci zastupitelstva města Plzně na jednání dne 17. 9. 2012 navrhované místní referendum o této otázce nevyhlásit.

* * *

2. Souhlasíte s tím, aby Zastupitelstvo města Plzně bezodkladně schválilo změnu územního plánu pro území ohraničené ulicemi Americká, Denisovo nábřeží, Pražská a Sirková na plochu urbanistické zeleně? ANO/NE

Názory na tuto otázku se různí, nicméně navrhovatel je přesto přesvědčen, že o této otázce, takto formulované, místní referendum konat lze a že tedy nebylo v kompetenci zastupitelstva města Plzně na jednání dne 17. 9. 2012 navrhované místní referendum ani o této otázce nevyhlásit.

a) Ke zdánlivému rozporu s § 7 odst. d) ZMR

Podle ust. § 7 odst. d) ZMR místní referendum nelze konat, jestliže by otázka položená v místním referendu byla v rozporu s právními předpisy nebo jestliže by rozhodnutí v místním referendu mohlo být v rozporu s právními předpisy.

Doporučující stanovisko Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. 8. 2012 č. j. MV- 93069-2/VES-2012, tuto druhou otázku označilo za nepřípustnou ve smyslu ust. § 7 odst. d) ZMR, neboť je údajně v rozporu s platným územním plánem a odkázalo při tom na usnesení Ústavního soudu, čj. II. ÚS 3027/08. Na toto stanovisko (resp. na jeho závěry) rovněž odkazovala důvodová zpráva sloužící jako podklad k zasedání zastupitelstva.

Tyto závěry byly předmětem rozsáhlé kritiky právní analýzy Advokátní kanceláře Šikola a partneři, s.r.o., ze dne 14. 9. 2011, kterou zastupitelé obdrželi v ranních hodinách před zasedáním. Odkaz na citované usnesení Ústavního soudu byl důvodně označen jako zcela nepřiléhavý, neboť v nynějším referendu je otázka formulována zcela jinak. Rovněž právní závěry Ministerstva byly důvodně vyhodnoceny jako chybné.

Navrhovatelé plně odkazují na obsah této analýzy Advokátní kanceláře Šikola a partneři, s.r.o., ze dne 14. 9. 2011 a podstatu příslušné argumentace níže shrnují.

V usnesení čj. II. ÚS 3027/08 se Ústavní soud zabýval případem, kdy byl usnesením Krajského soudu v Ostravě zamítnut návrh, aby bylo v obci Bystročice vyhlášeno místní referendum o otázce: *"Souhlasíte s tím, aby obec Bystročice všemi dostupnými právními prostředky zabránila realizaci logistického centra, příjezdové komunikace, případně jiných*

skladových hal či průmyslových objektů, na všech pozemcích mezi částí Žerůvky, biocentrem a rychlostní komunikací R 46?''.

Podle Ústavního soudu byla takto položená otázka formulována příliš široce a obecně („... *případně jiných skladových hal či průmyslových objektů*“), takže navrhovatelé ve skutečnosti nebrojili pouze proti konkrétnímu stavebnímu záměru, nýbrž účelem referenda bylo dosažení výsledku, který by byl v rozporu s platným územním plánem. Proto v tomto případě Ústavní soud akceptoval závěr krajského soudu, že takto položená otázka odporuje existujícímu územnímu plánu, a proto je nepřijatelná ve smyslu ustanovení § 7 odst. d) ZMR.

Druhá otázka v nyní navrhovaném místním referendu je formulována zcela jiným způsobem, než otázka hodnocená Ústavním soudem v místním referendu v obci Bystročice. Předmětem druhé otázky je legální změna územního plánu a nikoli jeho porušování. Takto položená otázka nemůže odporovat platnému územnímu plánu, neboť stavební zákon změny územního plánu umožňuje a předpokládá (srov. § 55 stavebního zákona) a zastupitelstvo je oprávněno je schvalovat (v samostatné působnosti). Druhá otázka tedy nemůže být nepřijatelná ve smyslu ust. § 7 odst. d) ZMR, jak stanovisko mylně dovozuje na str. 4.

Pokud se v usnesení Ústavního soudu, čj. II. ÚS 3027/08 hovoří o „obcházení“ územního plánu pomocí institutu referenda (ve stanovisku zvýrazněno na str. 3), pak je třeba zdůraznit, že u nyní navrhovaného referenda druhá otázka nesměřuje proti platnému územnímu plánu, tak jako tomu bylo u otázky v referendu v obci Bystročice, ale k legální změně územního plánu, takže zde nelze hovořit o „obcházení“.

Nadto je nyní situace odlišná i co do vyčerpání postupů změny územního plánu, které v případě referenda v obci Bystročice doporučoval Ústavní soud. Nyní navrhovanému místnímu referendu předcházela petice, kterou od roku 2010 podepsalo 9200 občanů, a již město Plzeň nevzalo v potaz. Po petici si členové přípravného výboru dle zákona o obcích vyžádali díky podpisům 0,5 % občanů projednání přijetí změny územního plánu v zastupitelstvu. Zastupitelstvo návrh sice projednalo, ale nepřijalo. Členové přípravného výboru tedy vyčerpali možnosti změny územního plánu, o kterých se zmiňuje Ústavní soud v případě referenda v obci Bystročice, a proto nyní (v souladu s aktuální judikaturou – viz. níže) přistupují k uspořádání místního referenda jako k další legální cestě dosažení změny územního plánu.

b) Ke zdánlivému rozporu s § 7 odst. e) ZMR

Podle ust. § 7 odst. e) ZMR místní referendum nelze konat v případech, kdy se o položené otázce rozhoduje ve zvláštním řízení.

Nemožnost konání referenda o druhé navrhované otázce pro rozpor s ust. § 7 odst. e) ZMR konstatovala Důvodová zpráva k návrhu usnesení zastupitelstva města Plzeň pro zasedání dne 17. 9. 2012 a „*Posudek – rozbor – místní referendum v Plzni*“, ze dne 14. 9. 2012, který na žádost MMP zpracoval JUDr. Jaroslav Svejkovský, advokát. Navrhovatel považuje za vhodné se s těmito podklady argumentačně vypořádat, neboť se domnívá, že právě omyly v nich obsažené, se materiálně mohly přenést do rozhodování zastupitelstva.

Nejprve je ale nutné začít s relevantní judikaturou.

Interpretace ustanovení § 7 odst. e) ZMR ve vztahu k územním plánům prodělala v judikatuře poměrně dramatický vývoj. Zde je třeba na prvním místě zmínit průlomový náleží Ústavního soudu ze dne 13. 3. 2007, sp. zn. **I. ÚS 101/05**. Ústavní soud zde konstatoval (zvláště navrhovatelem): „*Účelem místního referenda je umožnit občanům přímou správu veřejných věcí (čl. 21 odst. 1 Listiny) náležejících do samostatné působnosti obce (statutárního města) s výjimkami v zákoně o místním referendu uvedenými. Zákon o místním referendu v § 7 stanoví případy, kdy nelze místní referendum konat. Ve vztahu k posuzované věci je to v případech, kdy se o položené otázce rozhoduje ve zvláštním řízení (§ 7 písm. e) zákona o místním referendu). Judikatura zaujala stanovisko, že uvedená výluka dopadá jen na případy, kdy zákon zakládá obci pravomoc rozhodovat o věci patřící do samostatné působnosti obce ve zvláštním řízení, tj. v řízení formálně upraveném procesním předpisem. Konání místního referenda však nemůže bránit skutečnost, že určitá věc je či bude předmětem správního řízení konaného v přenesené působnosti (srov. rozhodnutí NSS sp.zn. 58 Ca 23/2005, Sb. NSS 2005, 10: 853). **Schvalování územně plánovací dokumentace je v podstatě rozhodováním zastupitelstva obce (§ 84 odst. 2 písmeno b) zákona o obcích) v samostatné působnosti o záležitostech spojených s působností přenesenou. Územně plánovací dokumentace je totiž výsledkem procesu probíhajícího v přenesené působnosti obce a v samostatné působnosti je jen schvalována. Z uvedeného vyplývá, že pokud je územní plán ve stádiu návrhu, nebrání konání místního referenda ani ust. § 7 odst. písm. e) ani jiné ust. zákona o místním referendu.**“*

Ústavní soud zde odlišil samostatnou a přenesenou působnost obce a zcela zřetelně odlišil proces pořizování územně plánovací dokumentace a samotný akt jejího schválení, čímž otevřel cestu k použití místního referenda v otázkách územního plánování, zcela v souladu s účelem a smyslem místního referenda a územního plánování. Ústavní soud jasně konstatoval, že „**Územně plánovací dokumentace je totiž výsledkem procesu probíhajícího v přenesené působnosti obce a v samostatné působnosti je jen schvalována.**“ Právě tato věta Ústavního soudu bývá někdy opomíjena a celý judikát pak poněkud zkresleně vykládán. Dle názoru navrhovatele je zcela zřejmé, že výlukové ustanovení § 7 písm. e) ZMR je neadekvátní používat pro územní plánování, neboť řízení o změně územního plánu sice probíhá ve zvláštním řízení, avšak toto řízení se děje v přenesené působnosti, kdežto v samostatné působnosti je změna územního plánu toliko schvalována a zahrnout pod tento akt schválení celé zvláštní řízení by znamenalo poněkud extenzivní výklad § 7 písm. e) ZMR.

V této souvislosti je nutné podtrhnout nejnovější judikaturu Ústavního soudu ve věcech místního referenda, náleží Ústavního soudu, ze dne 9. 2. 2012, sp. zn. **III. ÚS 263/09**, ze kterého plyne, že **ustanovení právních předpisů, jež omezují možnosti vyhlášení místního referenda, je třeba vykládat restriktivně**, tak aby byl zachován smysl a účel zákona o místním referendu jako demokratické pojistky, která má umožnit občanům podílet se na správě věcí náležejících do samostatné působnosti jejich obce (typicky v otázkách územního plánování a životního prostředí). Jinými slovy, **v pochybnostech pro referendum**. Shodně náleží III. ÚS 995/09, III. ÚS 873/09 oba rovněž ze dne 9. 2. 2012 a usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2012, čj. III. ÚS 1890/09. Ústavní soud zde dospěl k těmto závěrům (zvláště navrhovatelem): „*Místní, resp. krajské referendum, představují významné prvky přímé demokracie v politickém systému České republiky. Při výkladu právních předpisů, jež omezují možnosti vyhlášení místního referenda, je třeba mít na zřeteli článek 22 Listiny, požadující, aby nejen zákonná úprava politických práv, ale i jejich výklad umožňovaly a ochraňovaly svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti. V intencích tohoto článku je nutné vykládat i ustanovení § 7 ZMR, jež taxativně vymezuje podmínky, kdy místní referendum nelze konat. Toto ustanovení musí být dle názoru Ústavního soudu*

vykládáno restriktivním způsobem. (...) Předmětem místního referenda v České republice bývají právě záležitosti nejrůznějších sporných investičních projektů (a jim předcházejícího nakládání s komunálním majetkem), které mohou mít zcela zásadní dopad na životní prostředí a životní podmínky občanů obce (srov. Rigel, F.: Zákon o místním referendu s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2011, str. 60 až 63). Místní referendum iniciované "zdola" přípravným výborem (účelovým společenstvím alespoň tří oprávněných osob ve smyslu § 2, § 9 odst. 1 ZMR) představuje často poslední možnost občanů obce zaujmout stanovisko ke kontroverzním investičním záměrům s dalekosáhlými důsledky, jejichž projednání neproběhlo transparentně - nejen v případech vyloženě korupčního jednání, ale i tam, kde orgány obce pouze místní veřejnost nedostatečně informovaly o skutečných parametrech projektu. Dle Ústavního soudu místní referendum je významnou demokratickou pojistkou proti selhání či nezákonnému postupu volených orgánů obce.

Užití místního referenda, jako cesty k dosažení změny územního plánu, bylo následně aprobeováno např. Nejvyšším správním soudem v jeho rozsudku ze dne 2. 6. 2011, čj. **2 Ao 3/2011 – 150** a rovněž v rozsudku ze dne 27. 10. 2011, čj. **2 Ao 6/2011 – 210**. Nejvyšší správní soud zde návodně konstatoval (zvýrazněno navrhovatelem), že „pokud navrhovatelé uvádějí, že politická vůle většiny obyvatel města je jiná (což dokládají peticemi, anketami apod.), než je vůle zastupitelstva, nemohl by z tohoto důvodu soud přikročit ke zrušení napadené **změny územního plánu**. Jde o otázku politickou, kterou soudu posuzovat nepřisluší. V tomto ohledu je třeba upozornit na jiné cesty, jimiž mohou místní obyvatelé dosáhnout požadované změny. V první řadě to je volba takových zastupitelů, kteří budou postupovat proti stavbě centra. V druhé řadě lze užít i institutu místního referenda. Ústavní soud svým nálezem ze dne 13. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 101/05, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 44, náleží 48, vyšel z toho, že schvalování územně plánovací dokumentace je v podstatě rozhodováním zastupitelstva obce v samostatné působnosti o záležitostech spojených s působností přenesenou. Pokud je územní plán ve stádiu návrhu, nebrání konání místního referenda žádné zákonné ustanovení.“

Podobně bylo místní referendum, jako nástroj změny územního plánu, akceptováno v usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 10. 2009, čj. 15 Ca 141/2009-59 a usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 10. 2009, čj. 15 Ca 140/2009-60. V těchto případech byla otázka v místním referendu formulována takto: "Má zastupitelstvo obce umožnit změnou územního plánu výstavbu skladovacího areálu obilovin na parcele 301/1 v katastrálním území obce Lišnice?". Referendum bylo dvakrát přezkoumáváno krajským soudem a v obou případech dospěl soud k závěru, že „rozhodnutím, které vzešlo z místního referenda, byl vysloven platný a závazný souhlas osob oprávněných hlasovat v místním referendu se změnou územního plánu obce Lišnice.“

Nyní konečně k polemice s právními názory obsaženými v podkladových materiálech připravených pro jednání zastupitelstva.

Důvodová zpráva k návrhu usnesení zastupitelstva města Plzeň pro zasedání dne 17. 9. 2012 na str. 4 uvádí:

„Jak Ústavní soud, tak správní soudy se následně ustálily na názoru, že místní referendum, které má iniciovat změnu územního plánu, tzn. vyvolat složitý proces pořízení změny územního plánu, který je bezpochyby zvláštním řízením podle správního řádu a stavebního zákona, je dle § 7 písm. e) zákona o referendu nepřijatelné (srov. např. usnesení Krajského soudu v Praze sp. zn. 44 Ca 15/2009, sp. zn. 44 Ca 89/2009 sp. zn. 44 Ca 62/2010 či usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 70/10). Nesouhlas některých občanů obce s územním plánem

či jeho částí není možno dle Ústavního soudu „obcházet“ pomocí institutu místního referenda, nýbrž je třeba tento nesouhlas případně projektovat do iniciace jeho změny postupem dle § 44 písm. c) stavebního zákona (srov. usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3027/08).“

Navrhovatelé mají za to, že důvodová zpráva zcela účelově vybírá pouze judikáty, které mohou evokovat rozpor druhé navrhované otázky § 7 odst. e) ZMR, avšak při bližším zkoumání se vždy ukazuje, že citovaná judikatura je použita neadekvátně. Nepřiléhavost usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3027/08 byla již výše podrobně rozebrána. Pokud jde o usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 70/10, pak v jeho obsahu lze skutečně nalézt výklad § 7 odst. e) ZMR krajským soudem, který zmínku o změně územního plánu v otázce považuje za nepřijatelnou, nutno však dodat, že se tak děje bez jakéhokoli bližšího odůvodnění a bez vypořádání s výše citovaným směrodatným nálezem Ústavního soudu ze dne 13. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 101/05, zejména však je nutno podtrhnout, že podstatou odmítnutí ústavní stížnosti byla problematika smlouvy o spolupráci a že právě toto stanovisko Ústavního soudu bylo překonáno sérií aktuálních výše citovaných nálezů Ústavního soudu (nález ze dne 9. 2. 2012, čj. III. ÚS 263/09, shodně nálezy III. ÚS 995/09, III. ÚS 873/09 ze stejného dne; aprobovaný rovněž usnesením Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2012, čj. III. ÚS 1890/09).

„Posudek – rozbor – místní referendum v Plzni“, ze dne 14. 9. 2012, který na žádost MMP zpracoval JUDr. Jaroslav Svejkovský, advokát, ač celkově rozsáhlý, vyjadřuje se k dané problematice pouze velmi stručně a bez hlubšího rozboru právní úpravy, aktuální judikatury a příslušného skutkového stavu. Konstatuje pouze následující: *„Druhá otázka je však takovou otázkou, o níž se rozhoduje ve zvláštním řízení. Není vyloučeno referendum v jednotlivých fázích řízení o územním plánu. Otázka však je položena tak, aby byla rozhodnutím, které se přijímá ve zvláštním řízení. Je věcí přípravného výboru, jak otázku naformulovat, Zastupitelstvo města Plzně musí znění otázky respektovat. (...) Otázka výstavby, otázka iniciace, otázky, které přísluší městu, mohou být i v procesu řízení o územním plánu předmětem místního referenda. Ale pokud má formu opatření obecné povahy dle správního řádu vydání či změna územního plánu (a má), není možné o takové otázce konat místní referendum. Místní referendum lze konat o tom, zda si občané přejí zachovat stávající územní plán, či si přejí jeho změnu (nota bene tu lze vyvolat i jinak než referendem). Také lze konat místní referendum ve fázi, kdy se nový územní plán či změna územního plánu připravuje. Lze jej konat i o otázce, která zní tak, zda si občané města přejí, aby zastupitelstvo města v samostatné působnosti všemi zákonnými prostředky zabránilo něčemu. Zde je však nutno připomenout meze – zákonné prostředky, a i upravené postupy.“*

Podle názoru navrhovatele je výše citované hodnocení dosti zjednodušující.

Druhá otázka, navržená nyní pro místní referendum sice směřuje k pořízení změny územního plánu na konkrétním území, avšak nemá ratifikační povahu v tom smyslu, že by nahrazovala konkrétní meritorní rozhodnutí zastupitelstva v konkrétním řízení vedené v samostatné působnosti, neboť žádné řízení o požadované změně územního plánu se dosud nevede, takže navrženou otázku nelze chápat jinak, než že má takové řízení teprve iniciovat (k tomu srov. Rigel, F.: Zákon o místním referendu s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2011, str. 78: „Nepřípustné je pouze meritorně v takovém zvláštním řízení v referendu rozhodnout, nikoli řízení iniciovat“).

Změna územního plánu je sice vydávána jako opatření obecné povahy, avšak jak dovodil Ústavní soud (náleze ze dne 13. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 101/05), územně plánovací dokumentace je výsledkem procesu probíhajícího v přenesené působnosti obce a v samostatné působnosti je jen schvalována, takže zahrnout pod akt schválení změny územního plánu celé zvláštní řízení o změně územního plánu jako opatření obecné povahy pořizovaného podle správního řádu a stavebního zákona by znamenalo extenzivní výklad § 7 písm. e) ZMR.

Nota bene, § 7 písm. e) ZMR výslovně hovoří o „rozhodování ve zvláštním řízení“, kdežto opatření obecné povahy správním rozhodnutím není (srov. ust. § 171 správního řádu), takže i z tohoto pohledu nelze bez dalšího přijmout, že by se § 7 písm. e) ZMR vztahoval na změny územního plánu.

Jakýkoli extenzivní výklad § 7 písm. e) ZMR by zcela jistě nebyl ústavně konformní, neboť ustanovení právních předpisů (zejm. § 7 ZMR), jež omezují možnosti vyhlášení místního referenda, je třeba vykládat spíše restriktivně (náleze Ústavního soudu, ze dne 9. 2. 2012, sp. zn. III. ÚS 263/09), tak aby byl zachován účel a smysl místního referenda jako demokratické pojistky, která má umožnit občanům podílet se na správě věcí náležejících do samostatné působnosti jejich obce (typicky v otázkách územního plánování a životního prostředí).

Je otázkou, jaký je tedy účel a smysl ust. § 7 písm. e) ZMR. Důvodová zpráva k ZMR³ k ust. § 7 mimo jiné uvádí, že „*Místní referendum se rovněž nemůže konat v případě, kdy se o položené otázce rozhoduje ve zvláštním řízení, kterým je například řízení podle zákona č. 200/1990 Sb., v platném znění a zákona č. 101/2000 Sb., v platném znění.*“ Pokud jde o citovaný přestupkový zákon o přestupcích a o zákon o ochraně osobních údajů, pak si nelze nevšimnout, že dané předpisy upravují řízení vedená v přenesené působnosti. Podle názoru navrhovatele by tedy ust. § 7 písm. e) ZMR mělo být považováno spíše za obsolentní, resp. duplicitní a nadbytečné, neboť nemožnost konat referendum o věcech rozhodovaných v přenesené působnosti plyne již z ust. § 6 („*V místním referendu se rozhoduje o věcech, které patří do samostatné působnosti obce nebo statutárního města.*“; přičemž poznámka pod čarou odkazuje na § 35 zákona č. 128/2000 Sb.). Z tohoto důvodu se nelze rozumně dobrat účelu a smyslu ust. § 7 písm. e) ZMR a jeho extenzivní použití pro vylučování agendy územního plánování z místních referend se jeví jako zcela nepřiměřené, neboť právě územní plánování je záležitostí, která je primárně v zájmu obce a občanů obce, tedy samostatnou působností obce *par excellence*.

Navržené důkazy:

- Doporučující stanovisko Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. 8. 2012 č. j. MV- 93069-2/VES-2012
- „*Posudek – rozbor – místní referendum v Plzni*“, ze dne 14. 9. 2012, který na žádost MMP zpracoval JUDr. Jaroslav Svejkovský, advokát
- Právní analýza stanoviska Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. 8. 2012, č. j. MV- 93069-2/VES-2012 k otázkám pro místní referendum – Město Plzeň, od Advokátní kanceláře Šikola a partneři, s.r.o.
- Důvodová zpráva k návrhu usnesení zastupitelstva města Plzeň pro zasedání dne 17. 9. 2012

³ Dostupná na <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=255&CT1=0>

VIII.

K termínu vyhlášení místního referenda

Navrhovatel žádá soud, aby jako den konání místního referenda určil **termín prezidentských voleb**, které proběhnou v pátek a sobotu 11. a 12. ledna 2013.

Výše popsaným nezákonným postupem Magistrátu města Plzně se proces přípravy referenda natolik zpozdil, že prakticky bylo znemožněno, aby v případě nutnosti použití soudní ochrany podle § 57 ZMR (což nyní skutečně nastalo), mohlo být referendum vyhlášeno v původně požadovaném termínu krajských voleb, tedy 12. a 13. 10. 2012.

Navrhovatelé jsou toho názoru, že je třeba termín konání referenda stanovit tak, aby účast hlasujících mohla být co možná největší, a v nastalé situaci se termín prezidentských voleb pro tento účel jeví přípravnému výboru jako nejvhodnější.

K tomu lze odkázat na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30.07.2010, čj. 44 A 62/2010 – 19, publ. Pod č. 2158/2010 Sb. NSS, podle kterého (zvýrazněno navrhovatelem): *„II. Při poměrování významu vzájemně si konkurujících zájmů (zde co nejvyšší účast v hlasování proti finančním úsporám) je potřeba upřednostnit zájem první, protože zastupitelstvo obce by mělo znát názor co největšího počtu občanů na to, v jaké obci z hlediska urbanistického a stavebního chtějí žít, zvláště když zastupitelstvo obce samo místní referendum vyhlásilo, a muselo tak s náklady na jeho konání počítat.“*

Rovněž lze podpůrně odkázat na důvodovou zprávu k ZMR⁴, kde je k ust. § 5 uvedeno (zvýrazněno navrhovatelem): *“Jaký konkrétní den a časové rozmezí si obec nebo statutární město určí, je v její dispozici. Obce i statutární města zde budou vycházet ze znalostí místních podmínek tak, aby byla zajištěna co nejvyšší účast na hlasování.“*

Pokud jde o přesné časové rozmezí konání místního referenda, navrhovatel se domnívá, že by mělo být přihlédnuto k ust. § 5 odst. 1 ZMR, které stanoví: *„Hlasování v místním referendu se koná v jednom dni. Koná-li se hlasování v místním referendu současně s volbami do zastupitelstev obcí, do zastupitelstev krajů, do některé z komor Parlamentu České republiky nebo do Evropského parlamentu, koná se ve stejnou dobu, která je stanovena pro konání voleb.“* Zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky) sice nepamatoval na novelizaci ust. 5 odst. 1 ZMR, avšak navrhovatel se domnívá, že je zcela v souladu s účelem a smyslem tohoto ustanovení, jakož i celého ZMR, aby bylo pravidlo o stejné době konání referenda a voleb analogicky (analogia legis) použito i na nyní nastalou situaci, kdy by se místní referendum konalo současně s volbou prezidenta republiky.

IX.

K osvobození od soudního poplatku

Podle ust. § 11 odst. 1 písm. h) zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích se od poplatku osvobozují řízení ve věcech volebních. Vzhledem k tomu, že ochrana ve věcech místního referenda dle § 91a s. ř. s. spadá *„Soudnictví ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda“* neměl by být zpoplatněn ani návrh v řízení ve věcech místního referenda.

⁴ Dostupná na <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=255&CT1=0>

X.

K přiznání náhrady nákladů řízení

Podle zvláštního ustanovení o řízení ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda § 93 odst. 4 s. ř. s. na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo. Avšak podle obecného ustanovení o náhradě nákladů řízení § 60 odst. 7 platí, že jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů účastníkům nebo státu zcela nebo zčásti nepřiznává. Navrhovatelé jsou přesvědčeni, že jak výše popsany nezákonný postup Magistrátu města Plzně, tak výše popsany obstrukční postup zastupitelstva města Plzně, kdy nerozhodlo ani o vyhlášení ani o nevyhlášení referenda, zcela nepřiměřeně zatížil organizační kapacity přípravného výboru a to jak ve fázi přípravy referenda, tak zejména nyní ve fázi domáhání se soudní ochrany. Jak bylo výše uvedeno, zastupitelům bylo zřejmé, že navrhované místní referendum nevyhlašují, přestože bylo o navržených otázkách referendum konat. Pokud byla přípustnost otázek diskutabilní, měli zastupitelé ctít demokratické principy a v pochybnostech rozhodnout ve prospěch vyhlášení referenda. O přípustnosti první navržené otázky však nepanovaly žádné pochyby a nevyhlášení referenda bylo v tomto případě zjevně účelové. Zastupitelé odmítli vzít na sebe politickou odpovědnost a v rozporu se zákonem referendum nevyhlásili, spoléhající na to, že za ně rozhodne zdejší soud. Za těchto okolností se přípravnému výboru jeví jako spravedlivé, aby mu byla odpůrcem poskytnuta náhrada nákladů za právní zastoupení před soudem.

Dosavadní náklady řízení, jejichž přiznání požaduje, specifikuje navrhovatel takto:

- odměna právního zástupce navrhovatele dle § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 bod 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby (převzetí věci, sepis návrhu) ve výši celkem **4.200 Kč**,
 - paušální hotové výdaje právního zástupce navrhovatelů dle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby ve výši celkem **600 Kč**,
 - DPH 20 % z částky 4.800 Kč (odměna a hotové výdaje právního zástupce) ve výši **960 Kč**.
- Celkem: 5.760 Kč**

XI.

Závěrečný návrh

S ohledem na výše uvedené skutečnosti navrhovatel navrhuje, aby soud vydal toto

u s n e s e n í :

**I. Vyhláší se místní referendum na území statutárního města Plzeň o těchto otázkách:
„1. Souhlasíte s tím, aby město Plzeň bezodkladně podniklo veškeré kroky v samostatné působnosti, aby nemohlo dojít k výstavbě obchodního zařízení na místě Domu kultury Inwest? ANO/NE**

2. Souhlasíte s tím, aby Zastupitelstvo města Plzně bezodkladně schválilo změnu územního plánu pro území ohraničené ulicemi Americká, Denisovo nábřeží, Pražská a Sirková na plochu urbanistické zeleně? ANO/NE“

II. Místní referendum se bude konat současně s prezidentskými volbami dne 11. 1. 2013 v době od 14:00 do 22:00 hodin a dne 12. 1. 2013 v době od 08:00 do 14:00 hodin.

III. Odpůrce je povinen nahradit navrhovateli náklady řízení.

V Brně dne 5. 10. 2012

Přípravný výbor